

VDS0008350

znanje | sodna praksa | višje del. in soc. sodišče

Odločba: VDSS sodba Pdp 1180/2011
ECLI:
Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore
Datum seje senata: 04.01.2012
Področje: DELOVNO PRAVO - JAVNI USLUŽBENCI
Institut: zamudna sodba - vrnitev preveč izplačane plače - nov plačni sistem
Zveza: ZPP člen 318. ZSPJS člen 3, 3.a.

JEDRO:

Za odločitev o vrnitvenem zahtevku glede preveč izplačane plače toženki (javni uslužbenki) ni bistveno, da je ves čas od uveljavitve novega plačnega sistema prejela plačo v skladu s pogodbo o zaposlitvi in sklepi tožeče stranke, ampak je bistveno, da je bila tako izplačana plača v neskladju s prisilnimi predpisi (tožeča stranka je ob prevedbi nezakonito določila plačo toženke, tako da je ta obdržala število plačnih razredov, ki jih je dosegla na prejšnjem delovnem mestu, čeprav novo delovno mesto ni bilo v isti oziroma nižji tarifni skupini).

IZREK:

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana zamudna sodba sodišča prve stopnje.

OBRAZLOŽITEV:

Z izpodbijano zamudno sodbo je sodišče prve stopnje toženki naložilo, da tožeči stranki plača znesek 2.272,88 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 30. 6. 2011 dalje do plačila (1. točka izreka) in ji povrne stroške postopka v višini 156,50 EUR v roku 15 dni od vročitve prvostopenjske sodbe dalje, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od izteka roka za prostovoljno izpolnitev dalje do plačila (2. točka izreka).

Zoper takšno zamudno sodbo se toženka pritožuje iz vseh treh pritožbenih razlogov, navedenih v prvem odstavku 338. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/1999, 96/2002, 2/2004, 52/2007, 45/2008). Navaja, da je bila 1. 6. 2008 kot javna uslužbenka na O. v ... razporejena na delovno mesto kadrovika II, ki mu pripada izhodiščni plačilni razred 33. Zaradi doseženih petih razredov napredovanj je bila toženka uvrščena v 38. plačilni razred. Na delovno mesto kadrovika II je bila toženka „razporejena“, ker je 28. 5. 2008 dosegla VII. stopnjo izobrazbe. V kolikor bi bila toženka s 1. 6. 2008

dejansko razporejena na novo, bolj zahtevno delovno mesto, bi bila uvrščena v 33. plačilni razred. Vendar pa je toženka ves čas zaposlitve na O. v ... opravljala isto delo. Toženka tako dejansko ni bila razporejena na novo delovno mesto, ampak si ji je zaradi pridobitve VII. stopnje izobrazbe samo „priznalo“ drugo delovno mesto v višji plačni skupini. V takšnih primerih se v praksi prerazporeditev vedno opravi tako, da javni uslužbenec obdrži plačne razrede iz naslova napredovanj, saj je dejansko prej in potem opravljal eno in isto delo. Podobno prakso imajo vsa O. v Sloveniji, na O. v ... so imeli identično situacijo in so ravnali tako, kot v primeru toženke. Zamudna sodba se sklicuje na določbo tretjega odstavka 3. a člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS, Ur. l. RS, št. 56/2002 s spremembami), vendar pa je bil obračun plač za junij in julij 2008 narejen še po stari plačni zakonodaji, ki ni predvidevala vračila preveč izplačanih plač. Toženki so bile plače ves čas izplačevane na podlagi navodil V., saj je to potrjevalo in odobravalo sistemizacije O. ter pošiljalo navodila za pravilne obračune in jih tudi kontroliralo preko sistema MFERAC. Toženka predlaga, da pritožbeno sodišče izpodbijano zamudno sodbo spremeni in tožbeni zahtevek zavrne, podrejeno pa, da jo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Tožeča stranka je v odgovoru na pritožbo prerekala navedbe toženke in predlagala, da pritožbeno sodišče pritožbo zavrne kot neutemeljeno in potrdi izpodbijano zamudno sodbo.

Pritožba ni utemeljena.

Na podlagi drugega odstavka 350. člena ZPP in drugega odstavka 338. člena ZPP je pritožbeno sodišče izpodbijano zamudno sodbo preizkusilo v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi (razen glede pritožbenega razloga zmotne oziroma nepopolne ugotovitve dejanskega stanja), pri tem pa je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7., 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje ter 12. in 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava.

Toženka sicer uveljavlja pritožbeni razlog bistvenih kršitev določb pravnega postopka, vendar pri tem ne navaja, katerih določb ZPP sodišče prve stopnje ni uporabilo, ali pa jih je uporabilo nepravilno, pa

bi to lahko vplivalo na pravilnost in zakonitost izpodbijane sodbe. Zaradi navedenega je pritožbeno sodišče preizkusilo le, ali je podana katera od bistvenih kršitev določb pravnega postopka, na katere pazi po uradni dolžnosti, vendar takšnih kršitev ni ugotovilo. Med absolutne bistvene kršitve določb pravnega postopka, na katere pritožbeno sodišče pazi po uradni dolžnosti, spada tudi kršitev iz 7. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, ki je podana, če sodišče v nasprotju z določbami ZPP izda zamudno sodbo. Pritožbeno sodišče ugotavlja, da je sodišče prve stopnje zamudno sodbo izdalo v skladu z določbo 318. člena ZPP.

Toženka nepravilno uveljavlja pritožbeni razlog zmotne oziroma nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, saj drugi odstavek 338. člena ZPP izrecno določa, da se zamudna sodba ne more izpodbijati zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja. Pritožbene navedbe o tem, da je toženka tako na delovnem mestu poslovnega sekretarja IV kot na delovnem mestu kadrovika II opravljala isto delo in da s 1. 6. 2008 dejansko ni bila razporejena na novo, bolj zahtevno delovno mesto, pomenijo uveljavljanje zmotne oziroma nepopolne ugotovitve dejanskega stanja. Zaradi navedenega pritožbeno sodišče teh navedb pri preizkusu izpodbijane zamudne sodbe ni moglo upoštevati.

Glede na to, da so bili izpolnjeni v prvem odstavku 318. člena ZPP navedeni pogoji za izdajo zamudne sodbe, je sodišče prve stopnje moralo izdati zamudno sodbo. Tožba je bila toženki pravilno vročena v odgovor, toženka pa nanjo ni odgovorila. V tej zadevi ne gre za zahtevek, s katerim stranke ne morejo razpolagati. Utemeljenost tožbenega zahtevka izhaja iz dejstev, ki so navedena v tožbi; ta dejstva pa tudi niso v nasprotju z dokazi, ki jih je predložila tožeča stranka, ali z dejstvi, ki so splošno znana.

Kadar toženec ne odgovori na pravilno vročeno sklepčno tožbo, je potrebno šteti, da so resnična vsa v tožbi navedena dejstva, seveda pod nadaljnjim pogojem, da niso v nasprotju z dokazi, ki jih je predložila tožeča stranka. Tako je sodišče prve stopnje za resnična morala šteti tudi naslednja odločilna dejstva:

- toženka je bila s 1. 6. 2008 razporejena na delovno mesto kadrovika II, pri čemer ji je bil določen količnik za izračun osnovne plače v višini 4.40, uvrščena pa je bila v plačilni razred 6.00. Zaradi prehoda na nov plačni sistem sta stranki 1. 8. 2008 sklenili Aneks št. 7 k pogodbi o

zaposlitvi, s katerim je bila opravljena prevedba plače toženke v 38. plačilni razred,

- inšpektorica za sistem javnih uslužbencev je ob inšpekcijskem nadzoru ugotovila, da je bila s pogodbo o zaposlitvi z dne 1. 6. 2008 toženki napačno določena osnovna plača v višini 6.00 količnika, saj bi morala biti uvrščena v plačilni razred s količnikom 4.40, posledično pa je bila nepravilna tudi prevedba toženkine plače, opravljena z Aneksom št. 7 k pogodbi o zaposlitvi,

- Komisija za pritožbe iz delovnega razmerja pri Vladi Republike Slovenije je s sklepom z dne 20. 5. 2010 razveljavila 11. točko pogodbe o zaposlitvi tožnice (o določitvi količnika za določitev osnovne plače v višini 4.40 in uvrstitvi v plačilni razred 6.0 ter o pripadajočih dodatkih) ter 4. in 5. člen Aneksa št. 7 z dne 1. 8. 2008 (o prevedbi osnovne plače javnega uslužbenca in določitvi 38. plačilnega razreda,

- razlika med pripadajočo in dejansko prejeta plačo za obdobje od 1. 6. 2008 do 31. 8. 2009 znaša 2.272,88 EUR,

- tožeča stranka je toženko 8. 6. 2011 pozvala, da v roku 15 dni prostovoljno vrne neupravičeno pridobljen znesek v višini 2.272,88 EUR, ta rok se je iztekel 29. 6. 2011, toženka pa zneska ni plačala.

Glede na takšne navedbe v tožbi je sodišče prve stopnje pravilno uporabilo materialno pravo, ko je ugodilo tožbenemu zahtevku, da se toženki naloži, da tožeči stranki povrne neupravičeno prejeti znesek z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po poteku roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti. Sodišče prve stopnje se je pri tem pravilno oprlo na določbo tretjega odstavka 3. a člena ZSPJS. Ta namreč določa, da v kolikor delodajalec ugotovi, da je bila javnemu uslužbencu ali funkcionarju v nasprotju s tretjim odstavkom 3. člena ZSPJS določena in izplačana višja plača, kot bi mu pripadala, se z javnim uslužbencem ali funkcionarjem dogovori o načinu vrnitve preveč izplačane plače. V kolikor pa v enem mesecu od pisnega poziva ne pride do soglasja, mora delodajalec preveč izplačani znesek zahtevati s tožbo pred pristojnim sodiščem. Glede plače tožnice za sporno obdobje od 1. 6. 2008 do 31. 8. 2009 je bilo z zapisnikom o opravljenem inšpekcijskem nadzoru in sklepm Komisije za pritožbe iz delovnega razmerja pri Vladi Republike Slovenije ugotovljeno, da je bila toženki plača določena in izplačana v nasprotju s predpisi. Ni bistveno, da je bila toženki plača ves čas izplačevana v skladu s pogodbo o zaposlitvi in sklepi tožeče stranke, saj je obveznost vračila preveč izplačanega zneska po 3. a členu ZSPJS predvidena ravno za

takšne primere, ko je plača sicer izplačevana v skladu z individualnimi akti delodajalca, vendar pa v nasprotju s prisilnimi predpisi. Tretji odstavek 3. člena ZSPJS, na katerega se sklicuje tudi tretji odstavek 3. a člena istega zakona namreč določba, da se v pogodbi o zaposlitvi oziroma sklepu javnemu uslužbencu in funkcionarju ne sme določiti plače v drugačni višini, kot je določena z zakonom, predpisi in drugimi akti, izdanimi na njihovi podlagi ter kolektivnimi pogodbami.

V nasprotju s predpisi je bila toženki določena plača zaradi tega, ker je ob premestitvi na delovno mesto kadrovika II obdržala število plačilnih razredov, ki jih je dosegla na prejšnjem delovnem mestu, čeprav novo delovno mesto ni bilo v isti ali nižji tarifni skupini. Prvi odstavek 22. a člena Pravilnika o napredovanju zaposlenih na sodiščih, državnih tožilstvih, v državnem pravobranilstvu in organih za postopek o prekrških (Ur. l. RS št. 41/94 s spremembami) namreč določa, da zaposleni obdrži število plačilnih razredov, ki jih je dosegel na prejšnjem delovnem mestu, če je razporejen na drugo delovno mesto v isti ali nižji tarifni skupini v istem ali drugem organu, za katerega velja ta pravilnik. Toženka pa je bila razporejena na delovno mesto v višji tarifni skupini, zato ne bi smela obdržati števila plačilnih razredov, ki jih je dosegla na prejšnjem delovnem mestu. To je razvidno tudi iz nadaljnje določbe prvega odstavka 22. a člena citiranega pravilnika o tem, da zaposleni, ki je bil razporejen v višjo tarifno skupino, pa je ponovno razporejen v nižjo tarifno skupino, obdrži število plačilnih razredov, ki jih je v nižji tarifni skupini že dosegel, če je to zanj ugodnejše, kot če bi obdržal število plačilnih razredov, ki jih je dosegel na prejšnjem delovnem mestu. Iz te določbe namreč povsem jasno izhaja, da zaposleni, ki je razporejen na delovno mesto v višji tarifni skupini, ne more obdržati razredov, ki jih je z napredovanjem dosegel, na prejšnjem delovnem mestu, razen če se znova vrne na nižje delovno mesto.

Povsem zmotno je pritožbeno stališče, da uporaba določbe 3. a člena ZSPJS ne pride v poštev, ker je bil obračun plač za junij in julij 2008 narejen še po stari plačni zakonodaji, ki naj ne bi predvidevala vračila preveč izplačanih plač. Tudi v juniju in juliju 2008 je že veljala določba tretjega odstavka 3. a člena ZSPJS, saj je ta določba bila uveljavljena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-D, Ur. l. RS, št. 53/2005), ki je pričel veljati 1. 6. 2005, uporabljal pa se je od 1. 7. 2005.

Pritožbeno sodišče ugotavlja, da s pritožbo uveljavljani razlogi niso podani, prav tako ne razlogi, na katere pazi po uradni dolžnosti, zato je na podlagi 353. člena ZPP pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijano zamudno sodbo sodišča prve stopnje.